

1.

Барка, са чијих се дасака још цедио катран, гегала се по таласима, отежала од товара, за којим су се у разломљеним спиралним низовима вукли, на северњачким ветровима, крештави галебови. Пловилом су управљала тројица морнара, обучених у плаветне кошуље, витког стаса и дугих бркова. Њихова, беспрекорно чиста одећа, која је иначе мирисала на морску со, овај пут, била је натопљена језивим смрадом, распадања органске твари.

Када су се удаљили од обале, таман толико да се звук црквених звона утопио у комешању таласа, капетан нареди продорним гласом морепловца да се барка заустави. Протегао се, чуо како му рамена крцају, утрљао дланове, бацио поглед на хоризонт који је добио мишијесиву боју и одсечним покретом десне руке гестикулирао да се уклони платно натопљено густом бледоцрвеном течностју, са товара који су превозили. Смрад је постао несносан. Пола тупцета лешева провирило је из дрвене утробе барке, побацаних једно преко другог, преплетених удова и прилепљених кожурина. Морнари их пажљиво расплетоше од међусобних загрљаја, напунише им џепове камењем и једног по једног побацаше преко ивице барке у ледену воду.

Тонули су лагано, читава једна породица, отац, мајка, два сина и две ћерке. Покосила их је „луда куга“, болест која је дошла са Великом јесењом глади. Звали су је још, мада не без трунке ироније, „болест дебелих“, јер је погађала само оне, који су успели да очувају здравље и, колико толико, пристојну килажу током гладних месеци. Њене жртве, губиле су координацију, постајале раздражљиве и агресивне, а у коначним фазама болести праћали би се као

суманути по поду, гризући све на шта наиђу, укључујући и своје језике. Умирали су, не знајући своје име, ни обличје свог лика.

Као и све остало, трагичне околности подвргнуте су законима спојених судова, и већ на почетку немилих догађаја, ова породица остала је и без најстаријег сина. Највероватније, утопио се у набујалим, реским таласима, док је очајнички покушавао да улови понешто рибе, које те године није је било ни за зуб. Хвала господу, макар је најмлаћи син, Емануил, преживео све недаће.

Њихови посмртни остаци, успорили су понирање ка морском дну, добивши притом одлике које красе кретњу предмета у бестежинском стању. Тела бледа, надута као мешине, пробијала су разнобојне слојеве воде, и њихала се као клатна захваљујући подводним струјањима. Омлитавели удови добијали су одређену дозу грациозности и ритмичности у својим насумичним покретима, тако да су лелујали кроз азурне сенке, као да плешући одлазе на свој вечити починак. Било је то вероватно највећа кинестетичка слобода која су та тела „осетила“. Ригорозност живота и пуританских обичаја, којима су морали да се повинују, нестала је, и смрт је деловала ослобађајуће на њихова трупла. Био је то први њихов плес.

Комешање воде, нежно и пажљиво их послага по старини, од оца до најмлађе ћерке, преко површи бујног, тамнозеленог корала. Опет се загрлише, сада још снажније, а после неког времена, рибе, којих дотле уопште није ни било, прхнуше разнобојне из њихових разјапљених устију, као пупољци.

2.

„Да, ја сам извукао најкраћу сламчицу, ал` ми се није умирало. Бар не на начин који су они замислили. Пробао сам да их савладам...

Јеби га двојица их је било, нисам могао, и ја шта ћу, скочио у воду, по сред пучине. „Ај` да пливам „, рекох себи, али `оће то, `оће, само мало сутра, онако исцрпљен, гладан, дехидриран и усран, потонуо сам за тили час. Млатарао сам рукама ко колибри крилима — за једног авантуристу, очајно пливам. Све је постало мутно, помислих, „то је то“, мртав сам, не може бити другачије.

Наставио сам да тонем, а светлост уместо да избледи, мрешкољи се кроз воду све бистрије и продорније. Морско дно засија, као да је златна илуминација. Пулсирајући налети светлости, имали су готово наркотичко дејство на мене, са сваким њиховим бљеском осећао сам се све више као у опијумским собама далеког Сингапура. Вода пак, као да је почела да мирише, на ону белину, коју сам памтио на снежним врховима Алборза, и где у својој уобразиљи испружио сам руке и својим бледим шакама, покушао да помилујем његове врхове, благо.

Када сам се приземљио и утонуо стопалима у пешчано тле, остао сам зачуђен приказом великог дрвеног стола, црвеног од крви. Преко њега протегли су се велики комади свежег mesa. Појурио сам ка столу, да зграбим највеће парче, али се сто све више удаљавао, као недостижна фатаморгана.

Из помрчине, после неких стотину метара јурњаве за столом, изронише грађевине, облика пчелиње кошнице, чија је текстура зидова деловала као да је сачињена од тамнозеленог корала. Из сваке од тих шпиља провирвао је по један лик, дебео, зајапурен, меснат. Крвавих усана и голих длакавих груди, умазаних у згрушану сукрвицу.

Када сам поново вратио поглед ка столу, осетио сам језу како се пење уз кичму као алпиниста. За њим седели су моји мртви родитељи, и браћа и сестре, буцмастих и веселих ликова. Отац устаде,

онако подбуо и надут, разбарушене косе, и испод кошуље извуче издање библије, свезано у платно, са којим је био сахрањен. Отвори свето писмо и показа ми на стих, уоквирен крвљу „Узмите, једите, ово је тело моје...“, а из кожне торбице, окачене о раме, извади на-зубљен венац од трња, те спусти га на моје чело.

Вратио се за сто и започео молитву, ону која се чита пред ручак. Испод тешког дрвеног стола провири мој најстарији брат, који је својевремено први скончао. Пришао ми је уз широк осмех, који ме је асоцирао на неко древно пролеће. Са моје главе скинуо је венац од трња и поставио га на своје теме... И гле, наједном преобрази се у туце хлебова, великих и белих. Отац се прекрсти, па начинвши тужан израз лица одломи парче хлеба — оброк је могао да почне. Опет се загрлише, а разнобојне рибе, прхнуше из њихових разјапљених устију, као подводни пупољци.

3.

Пробудио сам се на на бродићу за спасавање, друга два бродо-ломца спавала су такође немирним сном. Између њих налазиле су се сламчице неједнаких дужина. Облизао сам усне, испуцале од жеђи, извадио сакривен ножић, и кренуо ка заспалим сапутницима, тихо прошапутавши, „Више се нико не жртвује, Емануиле! Прежи-веће најјачи...“